

07.12.2017

Asia/6

§ 93

Raitioliikenteen kehittämisohjelma (MAKA)

HEL 2017-012441 T 08 00 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi saamansa informaation raitioliikenteen kehittämisohjelmasta ja yhtyä kaupunkiympäristölautakunnan 21.11.2017 (224 §) antamaan lausuntoon ohjelman toimeenpanon kiirehtimisestä.

Käsittely

Merkittiin, että esittelijä täsmensi esitystään muuttamalla esityslistan sivun 14 esittelijän päätösehdotusosan ensimmäisen kappaleen lopun kuulumaan seuraavasti:

..kehittämisohjelmasta ja yhtyä kaupunkiympäristölautakunnan 21.11.2017 (224 §) antamaan lausuntoon ohjelman toimeenpanon kiirehtimisestä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Raitioliikenteen kehittämisohjelma on valmisteltu edellisen valtuustokauden ajaksi perustetun ratikkaprojektin jatkotyönä. Valmistelua on ohjannut ohjausryhmä, jossa on ollut edustus kaupunginkansliasta, kaupunkiympäristötoimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta, liikennelaitokselta (HKL) sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymästä (HSL).

Raitioliikenteen nykyisiä ongelmia ovat alhainen keskinopeus ja heikko luotettavuus. Suurimmat syyt ongelmiin ovat heikosti toimivat raitioliikenteen liikennevaloetuedet ja puutteellinen erottelu ajoneuvoliikenteestä. Raitioliikenteen hitaus ja ajoaikojen hajonta haittaavat muun muassa tehokkaiden aikataulujen suunnittelua ja niiden keskinäistä synkronointia sekä laskevat raitioliikenteen palvelutasoa.

Raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on aloittaa kehittämis-työ poikkihallinnollisessa ratikkaprojektissa määriteltyjen kehittämistävoitteiden toteuttamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.11.2015 jatkovalmistelun pohjaksi seuraavat raitioliikenteen kehittämistavoitteet:

Nopeustavoite: raitioliikenteen keskinopeus nykyisellä raitioverkolla nostetaan 17 kilometriin tunnissa.

Sujuvuustavoite: raitiovaunut pysähtyvät ainoastaan pysäkeillä.

Luotettavuustavoite: raitiovaunut kulkevat aikataulun mukaisesti.

Häiriöttömyystavoite: väärin pysäköidyt autot ja liikenneonnettomuudet eivät aiheuta häiriötä liikenteeseen.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017 - 2021 on ilmaistu tahto kestävien kulkumuotojen ja raidejoukkoliikenteen osuuden kasvattamiseen. Vuonna 2015 hyväksytyyn Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmaan sisältyy samansuuntaisia tavoitteita, mm. kestävien kulkutapojen saavutettavuuden nostaminen kilpailukykyiseksi autoliikenteen kanssa ja matka-aikojen ennustettavuuden parantaminen. Vuonna 2016 hyväksytty Helsingin yleiskaava perustuu pikaraitioteistä muodostuvaan raitioliikenteen verkostokaupunkiin, ja pikaraitioteiden sujuva liikennöinti kantakaupunkiin edellyttää nykyisen rataverkon parantamista.

Ohjelman sisältö

Kehittämisohjelmassa on määritelty periaatteet ratainfrastruktuurin ja liikennöinnin parantamiseen. Periaatteiden lähtökohtana on raitioverkon jakaminen toiminnallisesti pikaraitioteihin ja kaupunkiraitioteihin. Pikaraitioverkkoon kuuluvilla pääkaduilla kehittämisessä painotetaan erityisesti nopeutta ja sujuvuutta tulevaisuuden pikaraitioliikenteen mahdollistamiseksi. Kantakaupungin rataverkon muilla alueilla painotetaan ennen kaikkea luotettavaa ja häiriötöntä kulkua. Toimenpiteet toteutetaan pääkatuosuuksien perusparannuksina, muiden alueiden pienempinä kustannustehokkaina toimenpiteinä sekä selkeärajaisina kehittämissankkeina.

Kehittämiskeinoista keskeisimmät ovat raitioliikenteen liikennevaloe- tuuksien parantaminen ja raitioteiden parempi erottelu muusta liikene-

teestä. Lisäksi toimenpiteet liittyvät mm. pysäkkien palvelutason parantamiseen, jalankulkijaylitysten järjestelyihin sekä ratatekniikan kehittämiseen. Liikennöinnin kehittämiskeinoja ovat mm. raitioliikenteen palvelu- ja toimintalinjausten määrittely, ajotapojen yhtenäistäminen, kaikilla pysäkeillä pysähtyminen sekä kuljettajalipunmyynnin lopettaminen.

Ohjelman toimeenpano

Ohjelman toimeenpano perustuu raitioliikenteen jatkuvan kehittämisen ja seurannan toimintatapaan. Sen keskiössä on liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta nimettävä raitiotiekoordinaattori ja kehittämisen ohjausryhmä, jossa on edustettuna kaikki raitioliikenteen järjestämiseen osallistuvat osapuolet. Koordinaattorin ja seurantaryhmän tehtävänä on ohjata toimenpiteiden toteutusta ja seurata raitioliikenteen kehitystä

Kehittämisen tueksi toteutetaan HSL:n uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän tuottamaan tietoon perustuva raitioliikenteen suorituskykymitaristo.

Ohjelman vaikutukset

Raitioliikenteen kehittämistavoitteiden täysimääräinen toteuttaminen tuottaa jopa 4,5 miljoonan euron vuosittaisen säästön liikennöintikustannuksissa sekä huomattavat suorat käyttäjähyödyt ja laajemmat kaupunkitaloudelliset vaikutukset. Haitat muille liikennemuodoille on arvioitu pieniksi ja suunnittelulla hallittavissa oleviksi. Infrastruktuurin parantaminen voidaan toteuttaa suurelta osin ilman muiden liikennemuotojen käyttämän tilan vähentämistä. Katumuutostöiden aikana muulle liikenteelle saattaa tulla väliaikaista haittaa.

Aikataulu ja resursointi

Infrastruktuurin parantamistoimenpiteiden ja kehittämishankkeiden aikajänne on noin 15 vuotta. Toimenpiteiden arvioidut investointikustannukset ovat noin 60 miljoonaa euroa. Investoinnit rahoitetaan nykyisten määrärahojen puitteissa. Suurin osa kustannuksista muodostuu pääkaupunkisuunnitelman perustamuksesta. Osa toimenpiteistä ei edellytä investointeja, mutta sisältävät suuren parannuspotentiaalin. Tästä esimerkkinä on liikennevaloetuuksien parantaminen.

Ohjelman toteuttaminen edellyttää riittävien henkilöresurssien kohdentamista toimenpiteiden toimeenpanoon. Liikennevaloetuuksien parantaminen edellyttää lisäresurssia kaupunkiympäristötoimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne palveluun. Muut suunnittelun ja toteutuksen resurssit järjestetään töiden kohdentamisella ja priorisoinnilla.

Esittelijä

yksikön johtaja

07.12.2017

Asia/6

Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 22.11.2017 § 82

HEL 2017-012441 T 08 00 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi